Aan de gemeenteraad

Datum : 7 juni 2023
Zaaknummer :
Contactpersoon : Maaike Piscaer
Telefoonnummer : (06) 31114892

Onderwerp: Advies auditcommissie aan gemeenteraad n.a.v. accountantsverslag jaarstukken 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

De auditcommissie heeft de taak de raad te adviseren over de jaarstukken en de bevindingen in het accountantsverslag. Op woensdag 7 juni heeft de auditcommissie daartoe de jaarrekening, het jaarverslag (tezamen: de jaarstukken 2022) en het accountantsverslag 2022 besproken met de accountant en de portefeuillehouder.

De auditcommissie vindt het belangrijk om u voorafgaand aan de besluitvorming over de jaarstukken haar advies mee te geven. De jaarstukken moeten inzicht geven in de mate waarin alle ambities en voornemens zijn gerealiseerd en tot welke resultaten dat heeft geleid. De auditcommissie is daarom verheugd dat er - naast het accountantsverslag – ook door gemeenteraad door middel van een ‘Duisenbergonderzoek’ weer inhoudelijk naar de jaarstukken gekeken is. Dit jaar naar het programma ‘Participatie en armoedebestrijding’. De auditcommissie hoopt dat u actief met de aanbevelingen van de raadsrapporteurs aan de slag gaat en deze meeneemt in de verdere behandeling van de jaarstukken.

Met betrekking tot het accountantsverslag zijn we in de eerste plaats content om vast te kunnen stellen dat de accountant een goedkeurende verklaring heeft afgegeven met daarbij de conclusie dat de gemeente Arnhem ‘in control’ is en de basis op orde heeft. Door de accountant worden in het accountantsverslag daarnaast een aantal aandachtspunten gegeven. De meest in het oog springende bevindingen zijn met de auditcommissie besproken en wij hebben op enkele punten de accountant om een toelichting gevraagd.

Aandachtspunten voor de gemeenteraad
De auditcommissie heeft naar aanleiding van het gesprek met de accountant een tweetal aandachtspunten voor de gemeenteraad geformuleerd. Zij adviseert u deze mee te nemen in de verdere behandeling van de jaarstukken:

1. *Wijze van begroten en verantwoorden –wijkprogramma’s*
   In het coalitieakkoord zijn door de raad doelen gesteld. Deze doelen zijn opgesteld aan de hand van

• Postbus 9029 • 6800 EL Arnhem
Telefoon 0800-1809 • griffie@arnhem.nl

de thema's Duurzaam, Groen, Kansrijk en Verbonden. Deze thema's zijn in de begroting vertaald in 8 wijkprogramma's en 13 stedelijke programma's. Door middel van de jaarrekening wordt door het college verantwoording afgelegd met behulp van prestatie-indicatoren. De accountant wijst op de situatie dat de wijze waarop de raad inzicht verkrijgt in de vertaling naar de verschillende programma's en de methode om de inhoudelijke voortgang van de doelstellingen uit het coalitieakkoord te bewaken op dit moment nog beperkt in de turaps en de jaarrekening aanwezig zijn.

Dat wordt versterkt doordat er in de begroting gewerkt wordt met wijkprogramma's. In 2016 zijn de wijkprogramma's toegevoegd aan de Begroting 2017-2020. In 2019 is er bij de doorontwikkeling van de P&C-cyclus voor gekozen om de Begroting uit 13 nieuwe stedelijke begrotingsprogramma's en 8 wijkprogramma's te laten bestaan. Met betrekking tot de wijkprogramma's meldt de accountant dat de kosten over een begrotingsjaar aan de hand van een bestendige doorbelastingssystematiek (vooraf bepaalde verdeelsleutels) worden verdeeld over de wijken van Arnhem. Het verklaren van afwijkingen en een analyse van de realisatie van de gestelde doelen vindt plaats op wijkniveau én op stadsniveau. Het op deze wijze begroten en verantwoorden leidt tot onnodig veel administratieve lasten en extra handmatige (memoriaal) boekingen in het grootboek. Daarnaast draagt het verdelen van kosten en opbrengsten over de verschillende wijken niet bij aan het inzicht in de jaarstukken als geheel. De accountant adviseert de gemeenteraad deze wijze van begroten en verantwoorden te evalueren, mede in relatie tot hetgeen de raad wil bereiken op basis van het coalitieakkoord.

De wijze van begroten en verantwoorden en de rol van de wijkprogramma's daarin is uitgebreid besproken in de auditcommissie. Met betrekking tot de bovenstaande aanbeveling van de accountant meldt de auditcommissie het volgende:

- De auditcommissie kan zich vinden in het beeld dat het vertalen van de ambities uit het coalitieakkoord naar de programma's in de begroting (te) complex is. Hierin zou een verbeterslag gemaakt kunnen worden;
- Het hebben van inzicht in de verdeling van kosten en opbrengsten over alle wijkprogramma's draagt slechts in beperkte mate bij aan het inzicht in de jaarstukken als geheel. De meerwaarde van deze wijkprogramma's staat daarmee (mogelijk) niet in verhouding tot de administratieve lasten. Dit heeft enkel betrekking op de financiële verantwoording. Een inhoudelijke verantwoording op doelen en ambities blijft gewenst op wijkniveau;
- Ambtelijk is - gezien de aanbeveling van de accountant – als mogelijke (eerste) stap geopperd om de afzonderlijke wijkprogramma's financieel samen te voegen tot 1 wijkprogramma. Concreet betekent dit dat financieel-administratief sprake is van één wijkbegrotingsprogramma en dat in de uitvoering nog steeds sprake is van meerdere (8) wijkgerichte aanpakken met ambities, doelen en inspanningen per wijk ;

- Een dergelijke verantwoordingmethodiek vindt al plaats in de turaps. Door ook in de begroting en jaarstukken op deze manier te gaan rapporteren, sluiten de P&C producten en wijze van verantwoorden beter op elkaar aan;
- Het wijzigen van de begrotingsprogramma's is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Indien de gemeenteraad wenst de (financiële) verantwoording op wijkniveau aan te passen, is de behandeling van de jaarstukken (of perspectiefnota) daarvoor het meest geschikte moment. Hiermee kunnen de wijzigingen namelijk worden meegenomen in het opstellen van de eerstvolgende begroting;
- Ambtelijk is aangegeven dat het financieel samenvoegen van de 8 wijkprogramma's naar één programma 'Wijken' voor de behandeling van de komende begroting haalbaar is;
- De accountant ziet geen financiële risico's in het samenvoegen van de wijkprogramma's;

De auditcommissie adviseert de gemeenteraad om deze aanbeveling van de accountant over te nemen en tijdens de verdere behandeling van de jaarstukken te bespreken of het wenselijk is om de 8 afzonderlijke wijkprogramma's financieel samen te voegen tot één wijkbegrotingsprogramma en zo ja: hiervoor een wijzigingsvoorstel (amendement) op de jaarstukken in te dienen in de vorm van een aan het ontwerpbesluit toe te voegen dictum waarin deze wijziging van de programma indeling van de begroting verwoord wordt.

2. *Onderzoek naar realisatiekracht*
   De doelstellingen en ambities van het gemeentebestuur zijn voor de komende jaren groot, waardoor (investerings-) uitgaven de komende jaren fors toenemen. De accountant adviseert de gemeenteraad te onderzoeken in hoeverre deze gestelde ambities passen binnen de beschikbare capaciteit. Dit start bij de ambtelijke capaciteit, maar het capaciteitsvraagstuk gaat ook om de vraag of de markt, in een situatie met toenemende personele schaarste, de ambities van de gemeente Arnhem en de metropoolregio Arnhem-Nijmegen aan kan. Om dit inzicht te verkrijgen wordt geadviseerd om de omvang van de gewenste investeringen over een langere periode inzichtelijk te maken en van daaruit te analyseren in hoeverre deze realiseerbaar zijn. Afhankelijk van de uitkomsten kan overwogen worden te (her-)prioriteren.

   De auditcommissie adviseert de gemeenteraad om deze aanbeveling vanuit de accountant over te nemen en dit mee te nemen bij de verdere behandeling van de Jaarstukken 2022.

Mocht u n.a.v. deze brief vragen hebben, dan horen wij die graag.

Met vriendelijke groet,

Hasan Kumas
Voorzitter auditcommissie

• Postbus 9029 • 6800 EL Arnhem
Telefoon 0800-1809 • griffie@arnhem.nl